احدای آقای امیر اسد الله علم
یک جلد کتاب دستور شرق
به کتابخانه آستان قدس
از فرمایش آقای میرزا محمد حسن مدیر مدرسه اکابر دروم
سه شنبه غره صفر الخیر ... نمود
و جزو کتب ...

جلد اول

دستور شرق

بجهة کلاس اول مدارس ابتدائی

موافق

پرگرام جدید وزارت جلیلهٔ معارف و اوقاف نمرهٔ ۳۱۲

تألیف

آقای آقا میرزا عبد العظیم تبریزی مدیر مدرسهٔ مبارکهٔ شرق خراسان

طبع هشتم

حق طبع محفوظ

(و مخصوص است بکتابخانهٔ علمی) (طهران مطبعهٔ علمی طبع گردید)

کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی
شماره ثبت ... ۲۸۶۱
تاریخ ۱۳۴۶

۳۷۲۱۲۴۰۷
۴۳۴۷۶
سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی
اداره مخطوطات
نام کتاب: دستور شرق (جلد اول)
مؤلف: عبدالعظیم تبریزی
موضوع: کتابهای قرائت (ابتدائی) زبان: فارسی
سال چاپ: ۱۳۴۳ق محل چاپ: تهران
شماره عمومی: ۲۸۶۱ کتابخانه / بخش
وقفی / خریداری: اسدالله علم تاریخ
طول: ۲۰٫۲ عرض: ۱۳٫۲ شماره صفحه ها: ۶۰ صفحه
ملاحظات: بجهة کلاس اول ابتدایی
مصور ☒ ذری ☒ گراوری ☐ افست ☐

بسم الله الرحمن الرحیم

تلفظ شود اِ بِ پِ تِ ثِ جِ چِ الی آخر

ا ب پ ت ث ج چ

ح خ د ذ ر ز ژ س

ش ص ض ط ظ

ع غ ف ق ک

گ ل م ن و ه ی

دیکته و تفاوت صداهای اصلی

ا ع ، ت ط ، ث ص س ، ه ح

غ ق ، ض ذ ز ظ ، ب پ ، ک گ ق گ

حمل بره

ا ب پ ت ث ج چ

ح خ د ذ ر ز ژ س ش

ص ض ط ظ ع غ ف ق

ک گ ل م ن و ه ی

دیکته از خارج با پوستن صفرهای حروف

(ب) اگر سه نقطه زیر بگذاریم چه میشود (ج) اگر صفر شش بر داریم چه خوانده میشود اگر سه صفر بگذاریم چه (ح) تا ه چه تفاوت دارد

(ث ص س) باهم چه فرق دارند

ثور گاو

(ـــَ) اینحرکت تلفظ شود (اَعْ) مثال (ب) اَعْ (بَ)

آ بَ پَ تَ ثَ جَ چَ
حَ خَ دَ ذَ رَ زَ ژَ سَ
شَ صَ ضَ طَ ظَ عَ
غَ فَ قَ کَ گَ
لَ مَ نَ وَ هَ یَ

دیکته شاگردان گفته شود بنویسند

آبَ ، عَ اَ ، تَ طَ ، هَ حَ ، غَ قَ ، وَ ا
لَ ، صَ ثَ ، سَ صَ ، ذَ ظَ ، زَ ضَ ، اَ گَ قَ

جوزا دوپیکر

(ـــِ) این حرکت تلفظ شود اِعْ مثال (ب) اِعْ (بِ)

اِ بِ پِ تِ ثِ جِ چِ
حِ خِ دِ ذِ رِ زِ ژِ سِ شِ
صِ ضِ طِ ظِ عِ غِ فِ قِ
کِ گِ لِ مِ نِ وِ هِ یِ

دیکته از خارج با حرکات دوگانه

آعِ ، ذَزِ ، صَثِ ، تَطِ ، غَقِ
سَزِ ، ظَضِ ، آبِ پَثِ ، دَرِ

آسَدْ شیر

(۸) علامت جزم تلفظ شود (دْ) (اَغ) (دَ) م با جزم (دَمْ)

دَمْ دُمْ زَنْ رَهْ وَرَقْ زَرْدْ دِلْ

دِهْ رَوَمْ اَزْ دَرْ دِژْ دَرْسْ

اَرْكْ اُرْدَكْ دُرْجْ دُزْدْ رُمْ رُخْ

وَرَعْ وِرْدْ ژَرْفْ اَزْدِمْ دَرِ

اُرْدَكْ دَرْ رَوَدْ رَوَمْ اَزْ دِهْ

وَرَقِ دَرْسْ آوَرَمْ دَرْدِ

دِلْ ذَرْعْ رَهْ دُزْدِ دِهْ

سَرَطان خرچنگ

(۹) اینحرکت تلفظ شود، اُغ مثالِ (جْ) اُغ (جُ)

اُ بُ پُ تُ ثُ جُ چُ

حُ خُ دُ ذُ رُ زُ ژُ سُ

شُ صُ ضُ طُ ظُ عُ

غُ فُ قُ كُ گُ لُ مُ

نُ وُ هُ یُ

دیگر از خارج با حرکات سه گانه

دُرِ وَرَعْ اِرَبْ وُرِدْ دُرِجْ

وُزِرَ آزَلْ وَرَقْ رُوِیَ اَرَسْ

سُنبُلَه خوشه

اَرْدَم دِهْ دَهْ دَرْع اَزْرُوِی
دَهْ زَوْج اُرْدَک دَرْ آوَرِی دِل
دُزْد دَرْدَم دَرْب اَرَک رَوَد
اَرْدِشِر رَوِی زَرْدِی زَوْرَق
رَوَد دَرْ دِل اَزْ آب وَ دَوِش
آوَرِی زَن دُزْد دُزْدِی رَوَد
دَوِرْ دَرْس اَزْ دِل رَوَد
دَوِی

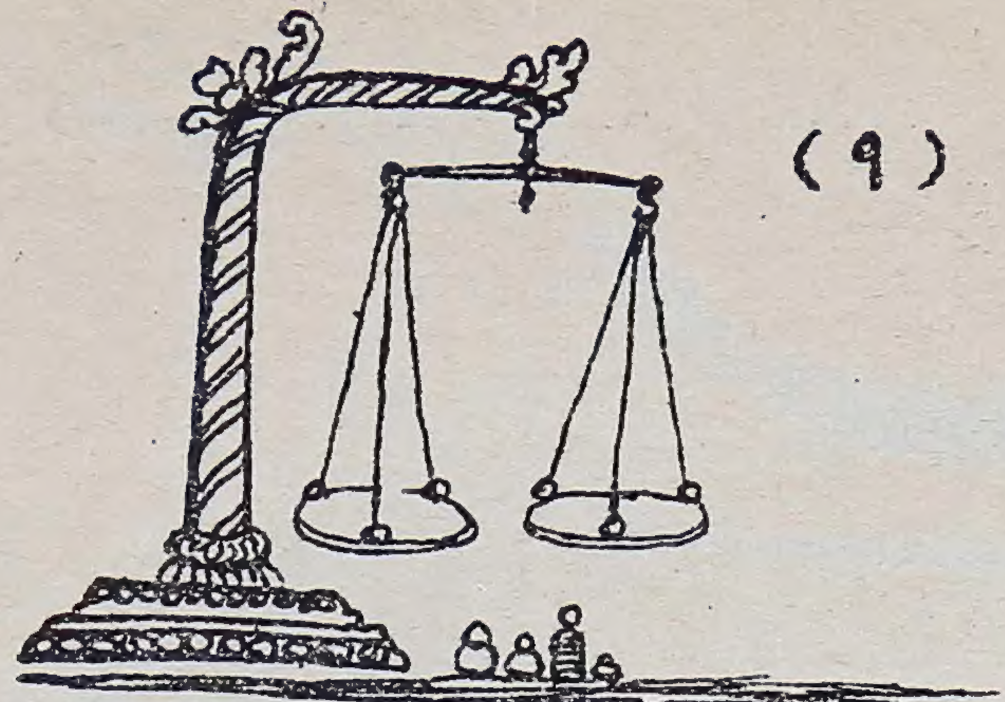

(ـٍـ) این حرکات تلفظ شود (اِن) مثال (دٍ) اِن (دٍ)

اٍ بٍ تٍ ثٍ جٍ حٍ خٍ دٍ ذٍ
رٍ زٍ سٍ شٍ صٍ ضٍ طٍ ظٍ عٍ
غٍ فٍ قٍ كٍ لٍ مٍ نٍ وٍ هٍ يٍ

این حرکات در زبان عربی است — و کلیه از خارج با حرکات ساکنه قبل و علامت تشدید

رِزْقٍ اَبٍ دِرْعٍ وَرَعٍ وَرَقٍ
وِرْدٍ رَقٍّ دَكٍّ دُرِّيٍ اُمٍّ
وَرْدٍ دَرَكٍ اَزَلٍ اَدَبٍ

عقرب کژدم

(ٌ) این حرکت تلفظ شود (اُن) مثال (لٌ) اُن (لُن)

اٌ بٌ تٌ ثٌ جٌ حٌ خٌ دٌ

ذٌ رٌ زٌ سٌ شٌ صٌ ضٌ

طٌ ظٌ عٌ غٌ فٌ قٌ کٌ لٌ

مٌ نٌ هٌ ةٌ یٌ

دیگر که از خارج با عربیات چهار حروف فارسی که عبارت از (پ چ ژ گ) باشد

اُمٌّ دَبٌّ رَقٌّ دَرْسٌ وِرْدٌ

دَوْرٌ وِرْدَةٌ وَرَعٌ اَدَبٌ

قوس کمان

اشکال حروف در حال اتصال

ا دارای دو شکل است

ا	ـا
مفرد	آخر

همزه پنج شکل دارد

أ	ئـ	ـئـ	ـئـ	ـأ
همزه مفرد	همزه اول کوتاه	همزه اول بلند	همزه وسط	همزه آخر

أ ئـ ـئـ ـئـ ـأ

جدی بزغاله

حرف (ب) پنج شکل نوشته میشود

ب   بـ   بـ   بد   ـب

مفرد   اول کوتاه   بلند   وسط   آخر

ب   بـ   بـ   بد   ـب

آب   بابا   بب   دأب

باد   باز   بادام   آدم

داور   آب   باب   بازی

دَلو دول

پ   پـ   پـ   پد   ـپ

پ   پـ   پـ   پد   ـپ

پاپ   پاک   پپ   بپا

پای   پارک   پاز   پار

پادو   پارو   پادار   پاورق

حُوتْ ماهی

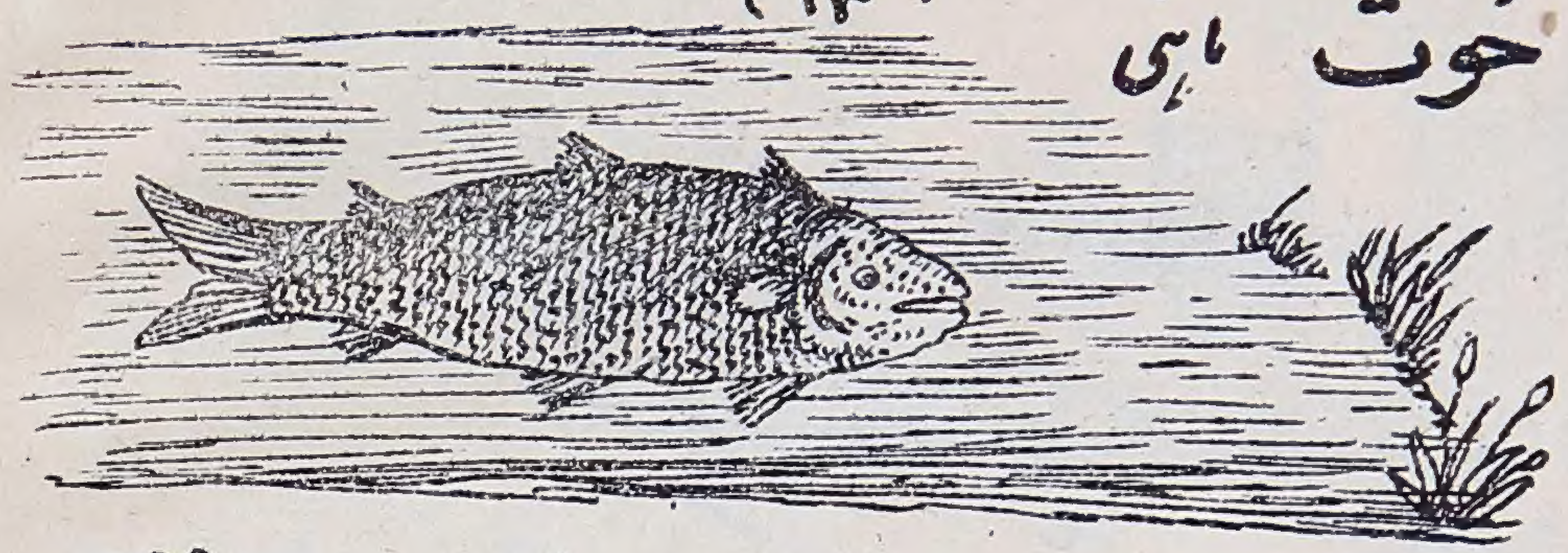

ت تـ ـتـ تـ ـت

ت تـ ـتـ تـ ـت

تَبَّتْ تائِبْ اَبَتْ تارْ

پُتْ تَبْ تِتابْ تارْ

تارِکْ تَبَّتْ تازَه اَوْتارْ

مُوشْ

ث ثـ ـثـ ثـ ـث

ث ثـ ـثـ ثـ ـث

ثَبَتْ ثَباتْ ثابِتْ ثا

اِثْباتْ اَثاثْ بابا تَبْ

دارَدْ آبْ تازَه دِه تاجْ

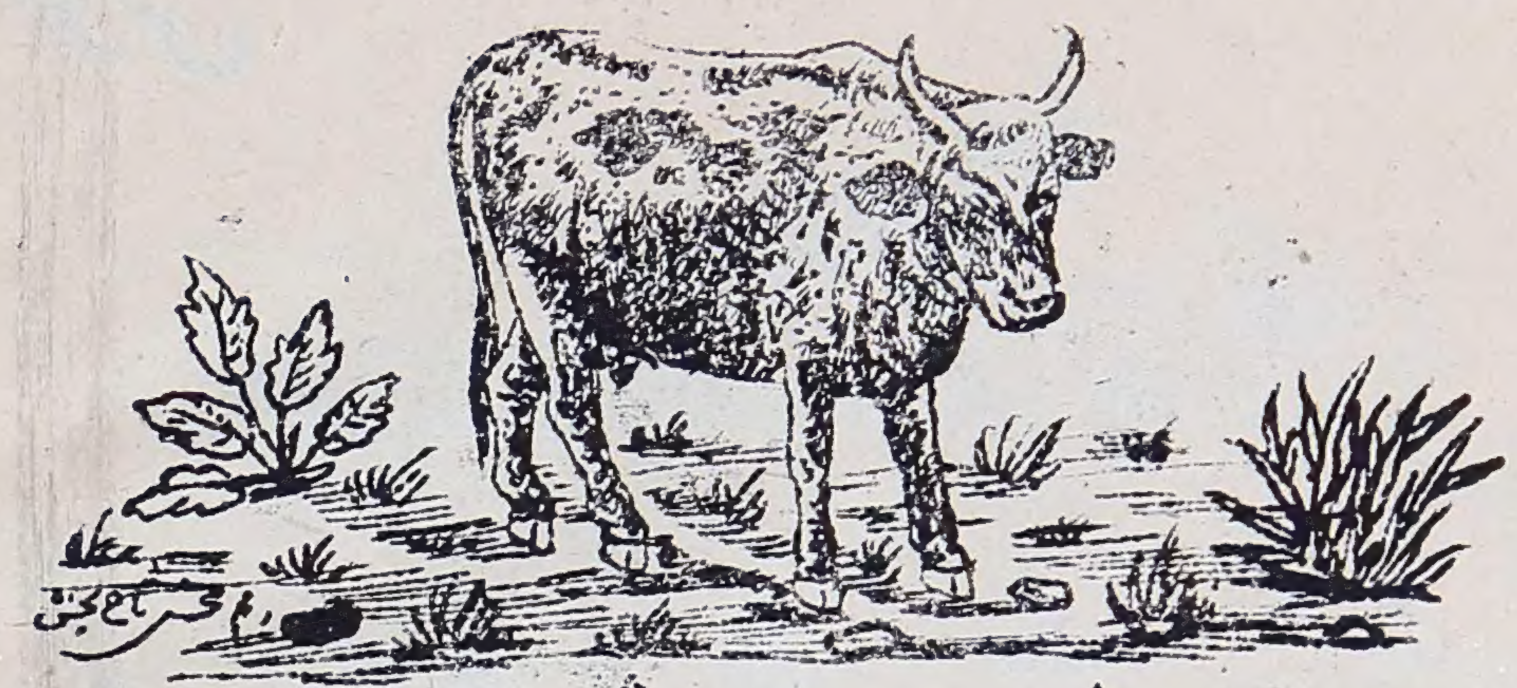

حرف ج چهار شکل دارد

ج	جـ	بجـ	بج
مفرد	اوّل	وسط	آخر
ج	جـ	بجـ	بج

جای   باج   تجارت

تاج   بجا   درجت   جار

رائج   اجابت   تجّار

چ   چـ   بچـ   بچ

چ   چـ   بچـ   بچ

چادر   چیت   چارک

چارپا   دوچار   چپ

چپاول   چارراه   بچاپ

٢٨٦١٨

خرگوش

ح حـ ـحـ ـح

ح حـ ـحـ ـح

حَال تَحتْ اَحبابْ

اِحِبّا حُبْ حاجْ حُجّاجْ

حُجَّتْ حَجْ حِجازْ اَحجارْ

نهنگ

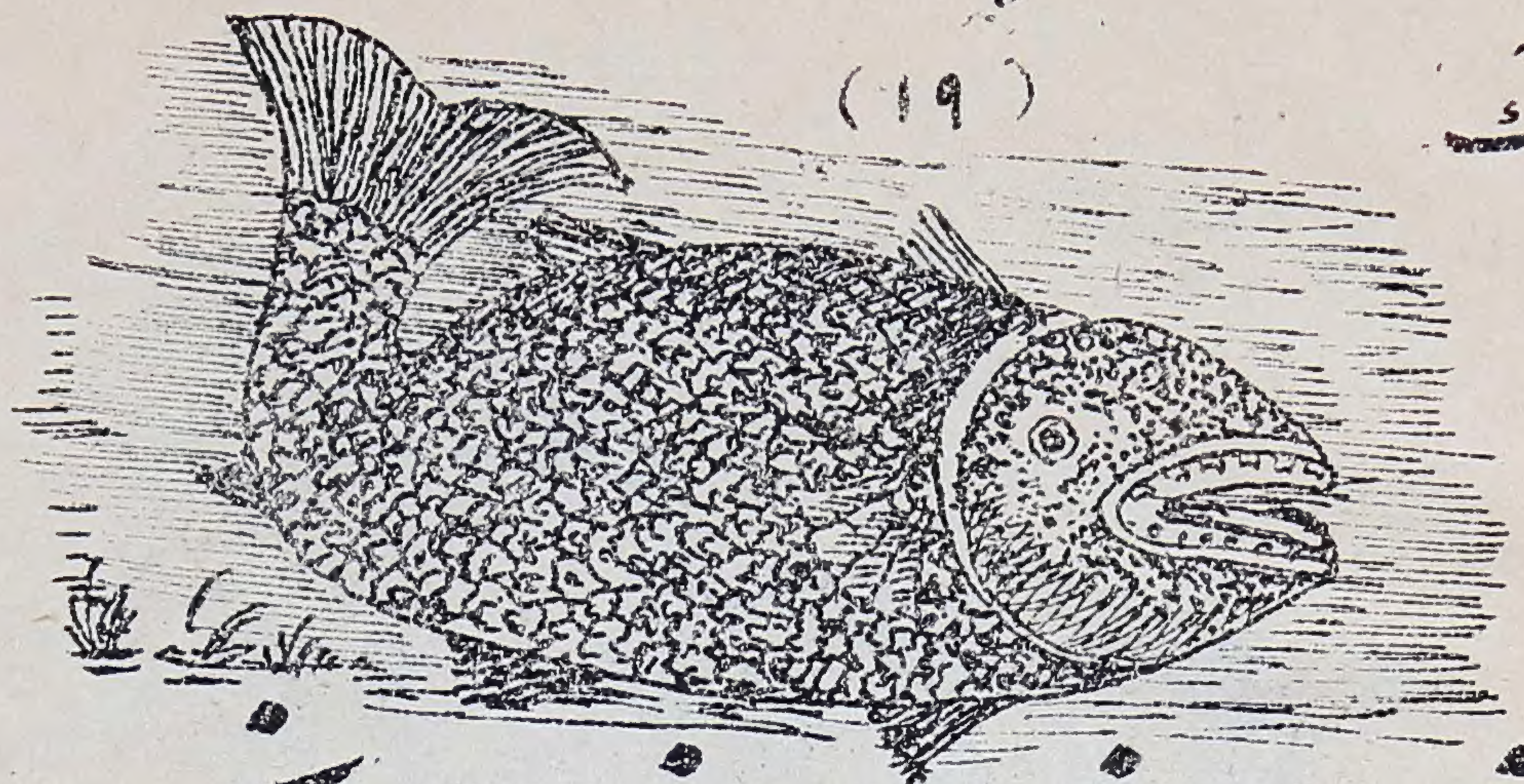

خ خـ ـخـ ـخ

خ خـ ـخـ ـخ

خاكْ خارْ تَخْتْ بَخْتْ

خارا خاوَرْ خالْ خادِمْ

خارِقْ خُبْثْ خَباثَتْ

مار

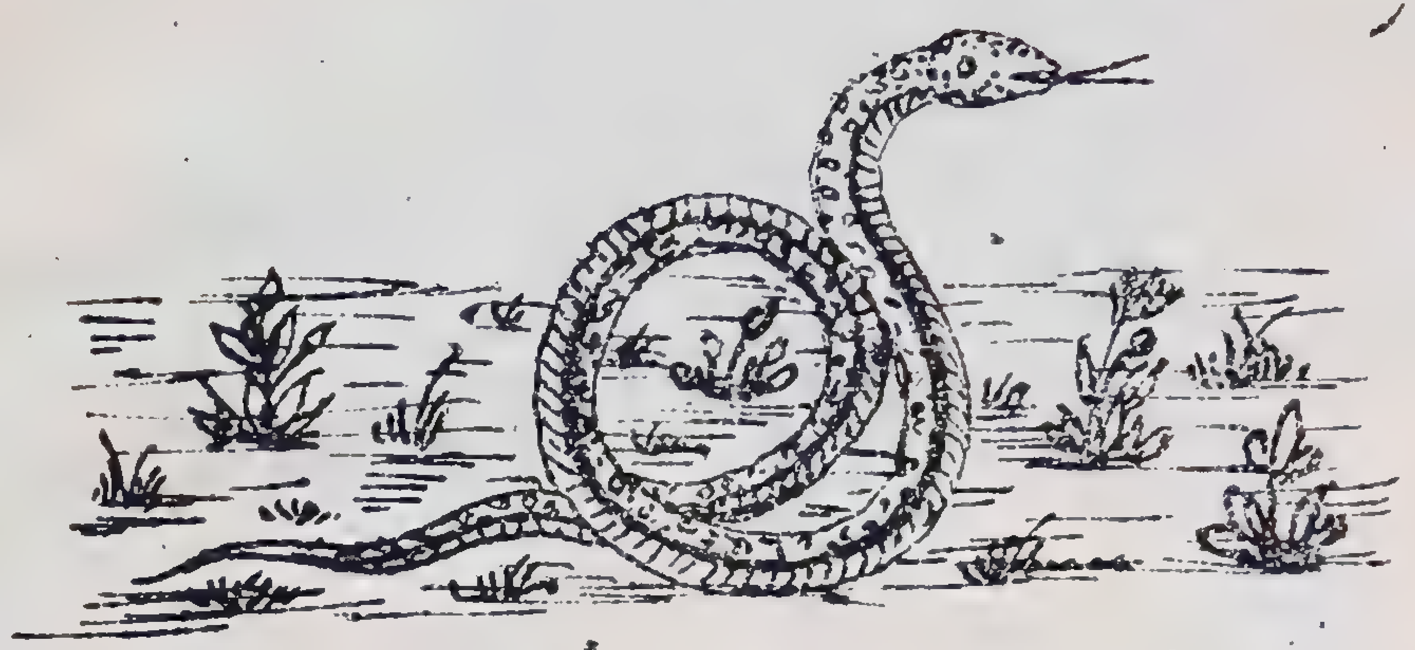

حرف (د) و (ذ) دو شکل دارد

د ـد د ـد

ذ ـذ ذ ـذ

خادِم خُدا ذَبْح جِذام

خَدِّ دَبّاغ خَدَم جَذْب

جاذِب اَحَد واحِد حِدَّت

اَسْب

حروف (ر ز ژ) هرکدام دو شکل دارند

ر ـر ر ـر

ز ـز ز ـز

ژ ـژ ژ ـژ

حَرْب حَرَم حارِب جَرْم

پُرْژ پُژْوه ژاژ بُزْ

رَخْت رُخ خَرَد خُرْد

حرف (س) چهار شکل دارد

س سـ ـسـ ـس

س سـ ـسـ ـس

سَر سَراب حِسّ حَسَد

بَس داس راست سَبز

حِسادَت سَنجِش حاسِد

ش شـ ـشـ ـش

ش شـ ـشـ ـش

شَرارَت بُشر بِشارَت

خارِش حَشر شَربَت

شَب‌پَرِه شَبرو آب‌پاش

مُرغ

حرف (ص) چهار شکل دارد

ص صـ ـصـ ـص

ص صـ ـصـ ـص

صَبْر صابِر بَصَر باصِر

اَبْصار اِسْتِبْصار صَبا

صُبْح صَد صَدَد صَدَف

سَگ

ض ضـ ـضـ ـض

ض ضـ ـضـ ـض

ضَرْب تَضَرُّب ضَرْبَت

ضَرَر ضارِب ضَرُور

ضِدّ ضال رَبْض

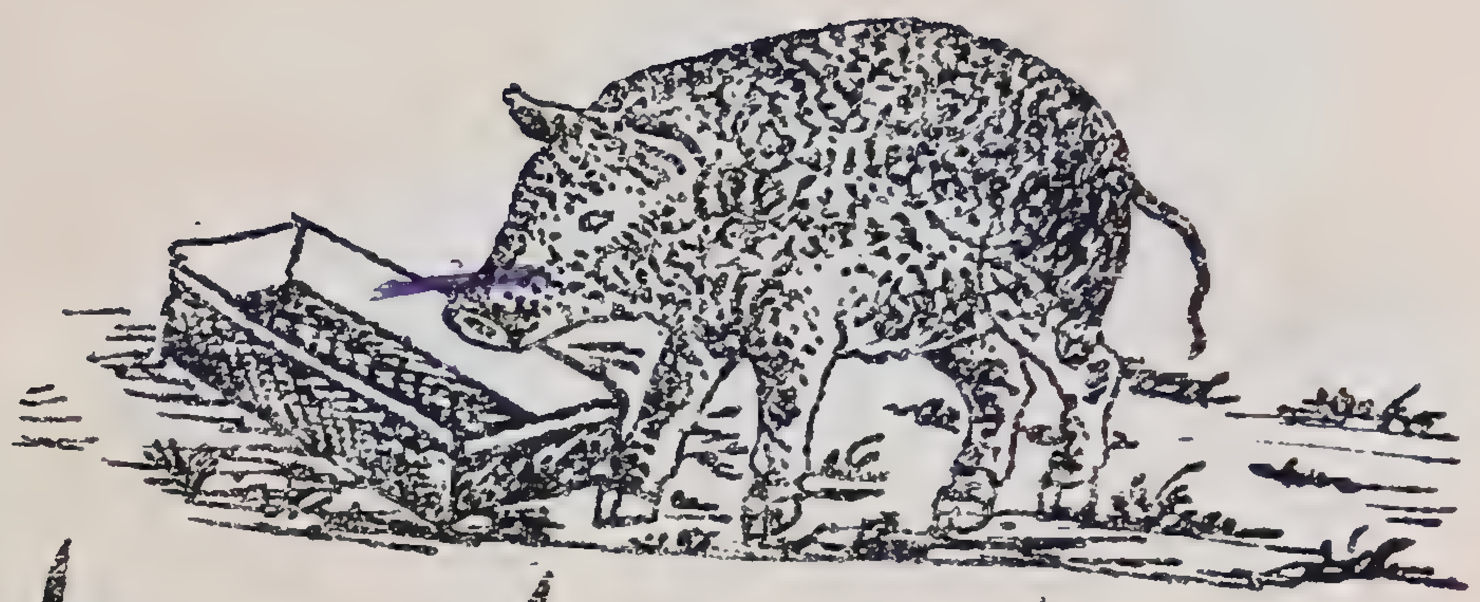

ط ط ـط ـطـ

ط ط ـط ـطـ

طَبَرِسْتان طَرَب رُباط

بَطْ طارُم طاق بَطَر

حَطَب خَطْ خِطاب خَطا

ظ ظ ـظ ـظـ

ظ ظ ـظ ـظـ

ظَفَر حَظ ظِبا ظَرف

ظُرَباء ظَأب ظَرب

ظَأْر ظَرَر ظُراف

ع ـع ـعـ عـ

ع ـع ـعـ عـ

عابر عار عطر عطار

سباع سبع تبعت

تتبع تتابع تابع بعد

غ ـغ ـغـ غـ

غ ـغ ـغـ غـ

غبرا باغ دماغ ربغ

دباغ صباغ سابغ

مراغ داغ غش

نژاد زردو

ف ﻓ ﻔ ﻒ

ف ﻓ ﻔ ﻒ

فُراق فَرّاش جَعفَر صِفر

سَفَر شال‌باف صَفرا

صَف اَسَف تأسُّف

آفتاب

ق ﻗ ﻘ ﻖ

ق ﻗ ﻘ ﻖ

قَزّاق قادِر قُدرَت

سابِق سِبقَت بَقَر

بُقراط باقِر قَدر قَدَم

کبک

ک کـ ـکـ ـک

ک کـ ـکـ ـک

کُبْرا تَکَبُّر کُبار پارک

بَرَکَت کِتاب کَفَک

کِفتار کافِر کُفر

گُربه

گ گـ ـگـ ـگ

گ گـ ـگـ ـگ

گُرگ تَگَرگ گِفتار

گَبر شِگار گاز گُرز

گُراز گوی گاو گام

لاک‌پشت

ل لـ ـلـ ـل

ل لـ ـلـ ـل

لام بلبل مال کلب

گلاب گل لشکر زلال

ذلّت خجلت خجل خال

ماه

م مـ ـمـ ـم

م مـ ـمـ ـم

ملک مملکت مالک دام

وام شم ملق مقدّر

مغ کلام کرامت

ن ﻧ ﻨ ﻦ

ن ﻧ ﻨ ﻦ

نَقْد نَقْب نَماز زَبان

مَأمَن بَهمَن نَفْت نار

مَنقَل مِنبَر ناصِر نَصْب

حرف (و) دو شکل دارد

و ـو و ـو

حرف (ه) چهار شکل دارد

ه (ﻫ ﻬ) (ﻫ ﻬ) ـه

مفرد اول وسط آخر

ه ﻫ ﻬ ـه

هَرَم هَجو هَضْم بُهتان

تُهمَت مُتَّهَم هِمَّت راه

نستعین

ن اول با آ نَ س وسط با جزم نسـ ت وسط با آ
نستـ ع با اِ نستعِ ی وسط با جزم نستعیـ ن آخر
با آ نستعین

الله محمد علی فاطمه حسن
حسین قرآن نماز روزه خمس
زکوة وضو حرام حلال راست
دروغ قبر دوزخ قیامت عذاب
ثواب گناه عدل بهشت
نکو منکر غسل تیمم
صبح ظهر عصر شام
خفتن مغرب عشا دست
پای سر روی مسح
مهر جانماز دعا تسبیح

پدر مادر برادر خواهر دختر دائی
عمو خاله مدیر ناظم معلم شاگرد
مدرسه قلم کاغذ دوات مرکب کتاب
تخته میز زمین آسمان ستاره آفتاب
ماه ابر باران برف تگرگ آب
نان پول طلا نقره مس
برنج آهن کلاه جوراب کفش
قانون اسلام دین شرع ایالت
ولایت بلوک ده شهر تهران
تبریز شیراز مشهد خراسان رشت
کرمان اصفهان انزلی مازندران گیلان
عراق بلوچ سیستان قم مشرق
مغرب شمال جنوب نقشه جغرافی
حساب هندسه فارسی عربی

ترکی سیاق رسم دینیه شرعیات
امتحان تاریخ ایران وطن ساعی
باادب خوش اخلاق شاه وزیر
وکیل حاکم بلدیه مجلس انجمن
نظمیه اداره مالیه عدلیه سوار
سرباز پیاده سرتیپ قراول آژان
مالیات قرض مالک ظلم بد
فقیر غنی زور کدخدا توپ
تفنگ گلوله تیر باروت نیزه
کمان سپر زره شمشیر بالون
کشتی ماشین راه آهن دریا رود
چشمه بندر دروغ گوئی بداست

آورده اند که بچه ای از اول عمرش دروغ میگفت پدر و مادرش هرچه جلوگیری میکردند نمی شد تا روزی بچه درد دل شد هر قدر فریاد کرد کسی باور نکرد تا اینکه یک نفر از همسایه ها فریاد بچه را شنید و آمد و دوا داد تا خوب شد بچه توبه کرد که دیگر دروغ نگوید —

(نتیجه)

پس ما اطفال اولاً باید دروغ نگوئیم دوم پدر و مادر را باید احترام کنیم سوم بزرگتر از خود مانرا اسلام نمائیم چهارم درس خود را حاضر کنیم تا پدر و مادر ما از ما راضی باشند پنجم معلم های خود مانرا گرامی داریم —

اصول دین. اصول دین و مذهب پنج است اول
توحید یعنی خدا یک است و دوم عدل
یعنی خدا عادل است و ظلم نمی کند سیم نبوت
یعنی یکصد و بیست و چهار هزار پیغمبر مرسل و غیر مرسل
که اول ایشان آدم و آخر ایشان محمد بن عبد الله
علی نبینا و آله و علیه السلام است همه بر حقند
چهارم امامت یعنی حضرت علی بن ابیطالب علیه السلام
با یازده فرزندش خلیفه بلافصل پیغمبرند پنجم
معاد یعنی مردن و زنده شدن و صراط و میزان و
حساب و کتاب و بهشت و دوزخ حق است -

بدن انسان - بدن انسان عبارت است از
از سر و گردن و سینه و شکم و دو دست راست و دو
چپ و پای راست و پای چپ در هر دست پنج
دانه انگشت موجود است و هر پای هم پنج انگشت
دارد و آخر هر انگشت دارای ناخن است که در هر
روز جمعه زیادی آنرا می چینند -

روز و شب - از اول اذان صبح تا پنهان شدن
آفتاب از چشم ما را روز گویند و از اول روشنی
صبح را شب و در این شب و روز زمین یکدفعه
بدور خودش چرخ میخورد تا اینکه شب و روز پیدا میشود
و هر شبانه روزی بیست و چهار ساعت است -

وظیفهٔ ما - کار ما در هر شبانه روز این است
اول باید پنج وقت نماز بخوانیم دو رکعت صبح و
چهار رکعت ظهر و چهار رکعت عصر و سه رکعت مغرب
و چهار رکعت عشاء -

دوم - باید شبانه روز را سه قسمت کنیم هشت
ساعت آنرا بخوابیم و هشت ساعت آنرا کار بکنیم و هشت
ساعت دیگرش را نماز و دعا بخوانیم و قرآن تلاوت
نمائیم راحت شده گردش کنیم -

هفته - هفته هفت روز است و دیگر روز از این
هفت یوم که جمعه باشد کار تعطیل است و این روز
را عید محمدی گویند و نباید کار کرد -

ماه - هر ماه تقریباً چهار هفته یا سی شبانه روز است
اول ماه را غره میگویند و آخر ماه را سلخ میگویند و در
هر ماه قمر یکدفعه بدور زمین میگردد در اول هر ماه
باید دو رکعت نماز خواند که آنرا نماز اول ماه گویند
و ماه نو را هلال گویند روزها و ماه اسم دارند
بعربی -

اسامی روزها

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه شنبه
چهارشنبه	پنجشنبه	جمعه	

اسامی ماهها

محرم	صفر	ربیع الاول	ربیع ثانی
جمادی اول	جمادی ثانی	رجب	شعبان

رَمَضان شَوّال ذِیقَعدِه ذیحِجّه

سال - یک سال دوازده ماه است یا سیصد و پنجاه و چهار شبانه روز است در هر سال زمین یکدفعه بدور آفتاب میگردد

شماره اعداد - شمار بر دو قسم است لفظی و خطی

یک	۱	شش	۶	یازده	۱۱
دو	۲	هفت	۷	دوازده	۱۲
سه	۳	هشت	۸	سیزده	۱۳
چهار	۴	نه	۹	چهارده	۱۴
پنج	۵	ده	۱۰	پانزده	۱۵
شانزده	۱۶	هفده	۱۷	هجده	۱۸
نوزده	۱۹	بیست	۲۰	سی	۳۰

چهل	۴۰	شصت	۶۰	هشتاد	۸۰
پنجاه	۵۰	هفتاد	۷۰	نود	۹۰
صد	۱۰۰	=	علامتِ تساوی	۱و۱=۲	

۱و۲=۳	۲و۲=۴	۲و۳=۵
۱و۳=۴	۲و۳=۵	۳و۳=۶
۱و۴=۵	۲و۴=۶	۳و۴=۷
۱و۵=۶	۲و۵=۷	۳و۵=۸
۱و۶=۷	۲و۶=۸	۳و۶=۹
۱و۷=۸	۲و۷=۹	۳و۷=۱۰
۱و۸=۹	۲و۸=۱۰	۳و۸=۱۱
۱و۹=۱۰	۲و۹=۱۱	۳و۹=۱۲
۴و۷=۱۱	۵و۷=۱۲	۶و۷=۱۳
۴و۸=۱۲	۵و۸=۱۳	۶و۸=۱۴
۴و۹=۱۳	۵و۹=۱۴	۶و۹=۱۵
۴و۱۰=۱۴	۵و۱۰=۱۵	۶و۱۰=۱۶

حساب چهار عمل اصلی دارد اوّل جمع علامت جمع +

دُوُم : تفریق علامت تفریق —

سِوُم : ضرب علامت ضرب ×

چهارم : تقسیم علامت تقسیم ـــا

این عدد ها را که خوانده‌ایم باید این طور جمع کنیم : اوّل عدد بالائی را مینویسیم و بعد عدد های جمع کردنی را مینویسیم زیر عدد بالائی که یک ها زیر یکها واقع شود و ده ها زیر ده ها و آنوقت خطی در زیر آنها رسم میکنیم و باهمدیگر جمع میکنیم

+ ۱۱ ، ۲۲ ، ۳۳ ، ۲۳ = ۸۹

+ ۱۵ ، ۲۰ ، ۶۳ = ۹۸

تفریق عملی است که بواسطهٔ آن عدد کوچک را از عدد بزرگ کم میکنیم مثلاً دو را میخواهیم از پنج کم کنیم این جور مینویسیم

۵ — ۲ = ۳

در تفریق عدد کوچک را زیر عدد بزرگ مینویسیم بطوری که یکها زیر یکها و ده ها زیر ده ها واقع شود آنوقت تفریق میکنیم و در تفریق از دو عامل زیاد تر نمینویسیم

مثال

۵ — ۳ = ۲

۸۷ — ۳۶ = ۵۱

کلمات صحیحه

شمال جنوب هندسه محال

صندوق ناوک طارم مهیب

خشم معده فقره معدن

گنبد مرغزار محبس محاسن

محوطه مشورت عطر جمهور

زنبور دستور مداد قوس قزح

کنام جهات ثقات قطعه

مساحت سیاحت وزارت ثبات

زمستان استواء خلیج مشک

ماه رمضان یکی از ماههای عزیز است که مردم اگر ناخوش و مسافر نباشند باید روزه بگیرند سحرها و افطارها و شب و روز ماه مبارک دعاهای مخصوصی دارد باید خواند شب های قدر غسل و نماز دارد نمازهائی که وارد شده زیاد است اول از آنها که واجب است نماز شبانه روز است که هفده رکعت است قبل از هر نماز مصلی باید وضو بگیرد و افعال وضو از اینقرار است اول شستن روی دوم شستن دست راست سوم شستن دست چپ چهارم مسح سر پنجم مسح پای راست ششم مسح پای چپ قبل از شروع کردن به نماز اذان و اقامه مستحب است باین ترتیب در اقامه الله اکبر دو مرتبه —

اشهد ان لا اله الا الله .... دو مرتبه

اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ اللهِ .... دو مرتبه

اَشْهَدُ اَنَّ عَلِيّاً حُجَّةُ اللهِ .... دو مرتبه

حَيَّ عَلَى الصَّلوٰةِ .... دو مرتبه

حَيَّ عَلَى الْفَلاحِ .... دو مرتبه

حَيَّ عَلىٰ خَيْرِ الْعَمَلِ .... دو مرتبه

قَدْ قامَتِ الصَّلوٰةُ .... دو مرتبه

اَللهُ اَكْبَرُ .... دو مرتبه

لا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ .... دو مرتبه

نِيَّتِ نَمازْ - نمازِ صبح ميخوانم واجب قُربةً اِلَى الله

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعالَمِينَ اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ مالِكِ
يَوْمِ الدِّينِ اِيّاكَ نَعْبُدُ وَاِيّاكَ نَسْتَعِينُ اِهْدِنَا
الصِّراطَ الْمُسْتَقِيمَ صِراطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ

الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضّالِّينَ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
قُلْ هُوَ اللهُ اَحَدٌ اَللهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً اَحَدٌ) بعد بركوع رفته ميگويد
سُبْحانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ) سر از ركوع بلند كرده
ميرود بسجود ميگويد) سُبْحانَ رَبِّيَ الْاَعْلىٰ وَبِحَمْدِهِ
وسجده دوم را هم مثل اول بجا آورده بعد بلند شده دوباره در حال
قيام يك حمد و سوره ميخواند و قنوت بجا آورده ميگويد -
اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِوالِدَيَّ وَارْحَمْهُما كَما رَبَّيانِي صَغِيراً
ركوع و سجود را دوباره بجا آورده مى نشيند و تشهد ميگويد باين نحو
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ اَشْهَدُ اَنْ لا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ
لَهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ
عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ اَلسَّلامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ

وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ
اللهِ الصَّالِحِيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ
وَبَرَكَاتُهُ اَللهُ اَكْبَرْ سه مرتبه نماز ظهر هم مثل نماز صبح
است فقط در دو رکعت آخر مختار است بین حمد تنها یا سه
مرتبه بگوید) سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ للهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا
اللهُ وَاللهُ اَكْبَرْ وتشهد نماز های سه رکعتی و چهار رکعتی
دو مرتبه است تشهد اوّل بی سلام و دوم با سلام تعقیب
نماز ها باین طور است اَللّٰهُمَّ اِنَّ صَلوٰتِي صَلَّيْتُهَا لَا
لِحَاجَةٍ مِنْكَ اِلَيْهَا وَلَا رَغْبَةٍ مِنْكَ فِيْهَا اِلَّا
تَعْظِيْمًا وَطَاعَةً وَاِجَابَةً لَكَ اِلٰى مَا اَمَرْتَنِيْ بِهِ
اِلٰهِيْ اِنْ كَانَ فِيْهَا نَقْصٌ اَوْ خَلَلٌ مِنْ رُكُوْعِهَا
اَوْ سُجُوْدِهَا فَلَا تُؤَاخِذْنِيْ وَتَفَضَّلْ عَلَيَّ بِالْقَبُوْلِ
وَالْغُفْرَانِ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ نماز

نماز بر هر مسلمان مکلفی واجب است بدلیل فرمایش
حضرت رسول ص هرکه ترک کند یک نماز را عمداً بتحقیق کافر
است مَنْ تَرَكَ صَلٰوةً مُتَعَمِّدًا فَقَدْ كَفَرَ) نماز آیات
هم همین طور واجب است و آنهم دو رکعت است در هر رکعتی
یک حمد و پنج رکوع دارد باین طور که اوّل نیت نموده بعد از
تکبیر سوره حمد را میخواند و بعد قل هو الله احد را پنج قسمت میکند
باین طور میگوید بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ) میرود
برکوع دو باره بلند شده میگوید قُلْ هُوَ اللهُ اَحَدْ میرود
برکوع بلند شده میگوید اَللهُ الصَّمَدْ میرود برکوع سیم
بلند میشود میگوید لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ میرود برکوع چهارم باز
بلند شده میگوید وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ میرود برکوع پنجم
و بعد سجود را بجا آورده و رکعت دوم را هم مثل رکعت
اوّل بجا می آورد و در رکوع پنجم قنوت خوانده و نماز را

مثل نماز صبح تمام میکند و طریق دیگر هم میخوانند

فروع دین - فروع دین ده است اوّل نماز
دوم روزه سوم حج چهارم جهاد پنجم خمس ششم
زکواة هفتم امر بمعروف هشتم نهی از منکر نهم تولّی
اهل بیت عصمت و طهارت دهم از دشمنان ایشان

آب پاپ بابت تاجر تب ثواب
غیاث جاده باج جام چادر خاج ریاح
حرب محرم خاور باختر خورشید درآمد ذرّه
ذوب نافذ رف بره زنبور بز ژاله
پژمرده پژ سلام تسلیم پاس شربت
تشنه آبپاش صادر مصر خواص ضربت

مضمون ریاض طارم بطر رباط عقرب
ظفر کاظم غلیظ علم معلّم سباع شمع
غلام بالغ باغ مغبون فارغ تفریق لحاف
فرق قرآن تقریظ مفروق رشق مشق کلیم
اکمال تکلّم لاک ملک مکر برک لاله بلبل لب
گل میمون ماجرا آدم عالم نان نمک عنان
محن محزون هرم سهراب ماهر شاه والی مولود
جواب گاو مودود یاس مأیوس یحیی ناشی

پای احترام پدر و مادر واجب است علم انسانرا
به بزرگی میرساند دین خود را از دست مدهید
نماز را ترک نکنید چه در سفر و چه در حضر روزه ماه
رمضان را ترک ننمائید نه در حضر نه در سفر امامهای
خود تانرا بشناسید که دوستی ایشان فرض و طاعت

آنها واجب است وصحت عمل مشروط بولایت آنانست وآنها دوازده تن واسامی شریفشان ازاین قرار است

(۱) حضرت علی بن ابیطالب ع (۲) امام حسن مجتبی ع

(۳) امام حسین ع (۴) امام زین العابدین ع

(۵) امام محمد باقر ع (۶) امام جعفر صادق ع

(۷) امام موسی کاظم ع (۸) امام رضا ع

(۹) امام محمد تقی ع (۱۰) امام علی النقی ع

(۱۱) امام حسن عسکری ع (۱۲) حضرت صاحب العصر ع

دوازده امام را با حضرت پیغمبر و حضرت فاطمه زهرا چهارده معصوم گویند

۱۳۴۳

بیست وششم شهر صیام سنه هزار وسیصد وچهل وسه هجری

کتبه العبد الاحقر علی اکبر ملک الکتاب

طهران خیابان ناصریه کوچهٔ حاجی نایب مطبعه علمی خراسانی بطبع رسید در ۱۰ شوال ۴۳

أخطار

کتبي که در کتابخانه علمی طبع شده و بفروش میرسد

معرفة الحیوان براي سال اول متوسطه تالیف

غلامرضا خان شیخ

معرفة الاشیاء براي سال پنجم و ششم ابتدائي تالیف «

جغرافیا سال پنجم و ششم تالیف مرزا حسینخان کل و گلاب

جغرافیا سال هفتم براي سال اول متوسطه تالیف «

جغرافي سال هشتم براي سال دوم متوسطه « «

جغرافي سال پنجم و ششم تالیف میرزا عباسخان اقبال آشتیانی

تاریخ مختصر ایران براي سال پنجم و ششم تالیف

آقاي ذكاء الملك

تاریخ بزرگ ایران براي سال اول متوسطه «

دلبر فارسي بر ی سال هشتم و ششم تالیف آقاي

آقا سید محمد بیرجندي «

(جلد اول)

دستور شرق

بجهت کلاس اول مدارس ابتدائی

موافق

پروگرام جدید وزارت جلیله معارف واوقاف نمره ۳۱۲۶

تالیف

عبدالعظیم خان تبریزی مدیر مدرسه مبارکه شرق خراسان

طبع هفتم

حق طبع محفوظ است

و مخصوص است بکتابخانه علمی

طهران مطبعه نهضت شرق

۳۷۲/
۲۴.۷
ع
۳۴۷
د

د